

A Comparative Study of The Concept of Self in Buddhist Philosophy
And David Hume's Philosophy

Miss Sirivarn Osathanond

A Thesis Submitted in Patial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts
Department of Philosophy
Graduate School
Chulalongkorn University

1980

เพราะความจำเป็นในการใช้ภาษาติดต่อสื่อสารกัน ทำให้เข้าใจว่าจะต้องมีตัวตนจริง ๆ
รองรับคำที่ใช้

เดวิด ฮูม ปฏิเสธความมีอยู่ของตัวตนโดยอธิบายว่า มโนภาพเรื่องตัวตนนั้นเป็น
เพียงกลุ่มของมโนภาพที่มาเชื่อมต่อกันโดยจินตนาการ และตั้งชื่อไว้เรียกเท่านั้น คน
เราจำเป็นต้องใช้ภาษาในการติดต่อสื่อสารกัน ทำให้เข้าใจว่าตัวตนมีอยู่จริง ทั้ง ๆ ที่มโน
ภาพเรื่องตัวตนเป็นสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้นมาจากตัวเอง

๓. พุทธปรัชญาปฏิเสธตัวตน เพราะการยอมรับว่ามีตัวตนเป็นฐานที่ทำให้เชื่อว่า
มี "ตัวตน" การที่กักนี้ก่อให้เกิดการยึดมั่นที่จะทำให้สิ่งนั้นเป็นไปอย่างใดอย่างหนึ่งเมื่อไม่เป็น
ไปตามที่มุ่งหวังก็เกิดความทุกข์ แต่นิพพานเป็นความสงบ เกิดได้เพราะไม่มีการยึดมั่น แต่
การยึดมั่นนั้นเกิดเพราะไปหลงผิดว่ามี "ตัวตน" ดังนั้นความสงบคือการที่ปราศจาก "ตัวตน"
นั่นเอง นิพพานกับสภาวะอนัตตาจึงเป็นสิ่งเดียวกัน

แต่เดวิด ฮูม ปฏิเสธตัวตน เพราะเห็นว่าเป็นสิ่งที่รู้ไม่ได้ด้วยประสบการณ์ การ
ยอมรับความมีอยู่ของตัวตนทำให้ขัดแย้งกับทฤษฎีแห่งความรู้ของฮูม

๔. โดยสรุป เหตุผลในการปฏิเสธตัวตนของพุทธปรัชญาและปรัชญาของเดวิด ฮูม
เหมือนกัน คือการวิเคราะห์มนุษย์ออกเป็นหน่วยย่อย ๆ และพบว่าไม่มีตัวตนอะไร แต่เพราะ
ความจำเป็นในการใช้ภาษาในการสื่อสารกันและกัน ทำให้เกิดความเข้าใจผิดเรื่องความมี
อยู่ของตัวตน แต่จุดมุ่งหมายของพุทธปรัชญาและปรัชญาของฮูม นั้นต่างกัน พุทธปรัชญาปฏิเสธ
ความมีอยู่ของตัวตนก็เพราะ เป็นวิถีทางปฏิบัติไปสู่ความดีสูงสุด นั่นก็คือเพื่อจริยศาสตร์นั่นเอง
แต่ฮูมปฏิเสธความมีอยู่ของตัวตน เป็นเพราะทฤษฎีแห่งความรู้ของเขา

Thesis Title   A Comparative Study of the Concept of Self in
                              Buddhist Philosophy and David Hume's Philosophy

Name   Miss Sirivarn Osathanond

Thesis Advisor   Professor Wit Witsathawet ., Ph.D.

Department   Philosophy

Academic Year   1980

ABSTRACT

The purpose of the research is to compare the concept of Self in Buddhist Philosophy and David Hume's Philosophy, about the sameness and the difference, as the following questions.

1. What is the meaning of Self ?
2. How does Buddhist Philosophy and David Hume's Philosophy deny the existence of Self ?
3. Why does Buddhist Philosophy and David Hume's Philosophy deny the existence of Self ?
4. How does the conclusion of the sameness and the difference of the concept of Self in Buddhist Philosophy and David Hume's Philosophy ?

The result:

1. The meaning of Self in philosophy is something permanent changeless, but it is a center of change and a principle of identity.
2. Buddhist Philosophy denies the existence of Self. Man is composed of five elements called khandha: body, feeling, recognition, formation, consciousness. Each of these five comes into

being and passes away, according to conditions. So there is no self, because if there was, it should be able to exist by itself. Moreover, when the five Khandhas come together, there emerges nothing new which can exist by itself. The group thus composed also changes according to conditions. Therefore there is no self. As it is necessary to use language in communication, so men have a wrong believe that there must be a real self as a base of the word.

David Hume denies the existence of self. He said that the idea of self is nothing but a bundle of simple ideas, that are united together by the imagination, and have a particular name assigned to them. Men must use language to communicate each other, this makes them believe that self exists, though the idea of self is a fictitious one.

3. Buddhist Philosophy denies the existence of self because belief in self leads to belief in 'I'. This gives rise to grasping and hope that mine should be so and so. When it becomes different, suffering arises. But Nirvana is peace and there is peace when there is no grasping. Grasping arises because of 'I'. Therefore peace is a state where there is no 'I'. So Nirvana and Anatta is the same thing.

But David Hume denies the existence of self because it cannot know by experience. Belief in Self leads to a conflict with Hume's Epistemology.

4. To conclude, the reason of Buddhist Philosophy and David Hume's Philosophy in denying the existence of self is the same.

That is to analyze men into simple parts and found no Self. The necessity in using language to communicate each other, makes a wrong concept of Self. But the purpose of Buddhist Philosophy and Hume's Philosophy is difference. Buddhist Philosophy denies the existence of Self because it is the mean to the ultimate good which is depending on Ethics, but Hume denies the existence of Self because it is the result of his Epistemology.

กิติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณศาสตราจารย์ ดร.วิทย์ วิศทเวทย์ ผู้ควบคุมงานวิจัยนี้ โดยตรง ที่ท่านได้กรุณาตรวจทานแก้ไขวิทยานิพนธ์ฉบับนี้อย่างละเอียด และขอขอบพระคุณคณาจารย์ในแผนกปรัชญาทุกท่านที่ได้กรุณาให้พื้นฐานทางด้านวิชาปรัชญาแก่ผู้วิจัย

ขอขอบคุณ นางสาววนิดา คุณตวัส ปิยมิตรผู้ให้ยืมหนังสืออ้างอิงและช่วยให้กำลังใจในการศึกษาค้นคว้า รวมทั้งมิตรสหายทุกท่านที่มีส่วนช่วยให้วิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จสมบูรณ์

หากความดีหรือประโยชน์ใด ๆ จะพอมีบ้าง ขอมอบให้แก่บิดา มารดา และเพื่อนมนุษย์ทั้งหลายที่เป็นเพื่อนร่วมทุกข์ เกิด แก่ เจ็บ ตายทั้งปวง

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ฉ
กิตติกรรมประกาศ	ฅ
บทที่	
๑. บทนำ	๑
๒. ความเป็นมาของปัญหา เรื่องตัวตน	๓
๓. เหตุผลในการปฏิบัติ เสธตัวตน	๑๖
๔. จุดมุ่งหมายของการ เสนอพรรณนะ เรื่องตัวตน	๔๐
๕. หาสรูปและวิจารณ์	๕๑
บรรณานุกรม	๖๐
ภาคผนวก	๖๕
ประวัติผู้เขียน	๖๘

สารบัญคำย่อ

คำย่อในสารบัญนี้ เป็นคำย่อที่ใช้ในการอ้างอิงพระไตรปิฎกภาษาไทยฉบับหลวง พุทธศักราช ๒๕๑๔ คำย่อต่าง ๆ ที่ใช้ในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีดังนี้

<u>คำย่อ</u>	<u>ย่อมาจาก</u>
สพ. ส.	สพายนววิคค์ สังยุตตนิกาย
มหาวาร. ส.	มหาวารวิคค์ สังยุตตนิกาย
ข. ส.	ขันธวารวิคค์ สังยุตตนิกาย
จตุก. อ.	จตุกกนิบาต อังกุตรนิกาย
ม. ม.	มูลปัลลมาสถ มัชฌิมนิกาย
ม.ม.	มัชฌิมปัลลมาสถ มัชฌิมนิกาย
ส.ที.	สีลขันธวิคค์ ชีวนิกาย

การใช้ตัวเลขมีความหมายดังนี้

ตัวแรกบอกว่า เล่มที่เท่าใด

ตัวที่สองบอกว่า ข้อที่เท่าใด

ตัวที่สามบอกว่า หน้าอะไร

สพ. ส. ๒๘/๘๐๑/๖๓๕. หมายถึง สพายนววิคค์ สังยุตตนิกาย

เล่ม ๒๘ ข้อ ๘๐๑ หน้า ๖๓๕.